

ВІДГУК

офіційного опонента доктора юридичних наук, старшого дослідника Шкарупи Костянтина Вікторовича на дисертацію Багрія Андрія Андрійовича «Адміністративно-правовий механізм здійснення антидопінгової діяльності у спорті», подану на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Узагальнення результатів аналізу дисертації, автореферату, анотації та публікацій, підготовлених за підсумками дослідження, свідчить про вагому наукову цінність обраної проблематики, її актуальність і належну глибину опрацювання. Робота вирізняється послідовною методологічною побудовою, логічною структурою викладу та достатнім рівнем наукової аргументованості сформульованих положень, висновків і рекомендацій, які мають як теоретичне, так і практичне значення. У дисертації комплексно розкрито ключові аспекти адміністративно-правового механізму здійснення антидопінгової діяльності у спорті, що дало змогу автору сформулювати науково виважені пропозиції щодо вдосконалення відповідного адміністративно-правового регулювання та підвищення його результативності в сучасних умовах державотворчих процесів.

1. Обрана автором дисертації тема для дослідження є дійсно актуальною і обумовлюється тим, що антидопінгова сфера в Україні функціонує в умовах оновленого адміністративного законодавства та потребує переоцінки усталених підходів до публічного адміністрування. У межах нової нормативної моделі антидопінгова діяльність фактично трансформувалася у спеціальний різновид публічного управління, у межах якого уповноважені суб'єкти реалізують складний комплекс процедур, а саме планування та організацію контролю, забезпечення доказовості й належного документування, розслідування можливих порушень, ухвалення юридично значущих рішень, їх виконання, а також гарантування процесуальних прав осіб, яких стосуються антидопінгові заходи. Відтак у центрі наукової уваги має перебувати насамперед адміністративно-правовий механізм її досягнення, тобто те, як саме держава організовує, регулює, контролює й юридично оформлює антидопінгову

діяльність, забезпечуючи баланс публічного інтересу та прав людини. Загальнотеоретична категорія адміністративно-правового механізму в цьому контексті набуває прикладної глибини, оскільки виявляє себе як інституційно-нормативна конструкція, спрямована на організацію та впорядкування антидопінгових процесів у межах публічного управління.

Дисертаційна праця, виконана А.А. Багрієм, спрямована на всебічне теоретико-правове дослідження змісту, побудови та особливостей функціонування адміністративно-правового механізму здійснення антидопінгової діяльності у спорті. Поряд із цим автор акцентує увагу на виявленні наявних прогалин у чинному адміністративному законодавстві та обґрунтовує пропозиції щодо його модернізації з урахуванням викликів воєнного часу й потреб післявоєнного відновлення.

Викладені міркування дають підстави стверджувати про беззаперечну актуальність і суттєву теоретико-практичну значущість теми, обраної А.А. Багрієм. У межах дослідження здобувач послідовно узагальнює релевантні наукові підходи та формує оновлене бачення розв'язання ключового наукового завдання - визначення сутності й окреслення специфіки адміністративно-правового механізму здійснення антидопінгової діяльності у спорті. На основі отриманих результатів автором сформульовано виважені пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення зазначеного механізму, що додатково підтверджує наукову та практичну цінність, а також своєчасність обраного напряму дослідження.

Про актуальність обраної теми дисертаційного дослідження А.А. Багрія свідчить також **його зв'язок з науковими програмами, планами, темами, грантами.** Дослідження виконано відповідно до: «Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року», затверджених Указом Президента України від 30.09.2019 № 722/2019; «Стратегії розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року», схваленої Постановою Кабінету Міністрів України від 04.11.2020 № 1089; «Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів

України від 12.08.2022 р. № 752-р. Тема роботи узгоджується з темою науково-дослідної роботи Науково-дослідного інституту публічного права «Правове забезпечення прав, свобод та законних інтересів суб'єктів публічно-правових відносин» (номер державної реєстрації 0120U105390), що додатково підтверджує його актуальність та своєчасність.

Отже, наведене дає підстави стверджувати, що тема, обрана А.А. Багрієм, а також сформульована ним наукова мета є надзвичайно актуальними й відповідають сучасним потребам розвитку доктрини адміністративного права. Їх реалізація спрямована на наукове обґрунтування інноваційних теоретико-правових та організаційно-інституційних засад підвищення ефективності функціонування адміністративно-правового механізму здійснення антидопінгової діяльності у спорті, що має вагомим значення як для правової доктрини, так і для практичного функціонування держави.

У дисертаційному дослідженні опрацьовано значний за обсягом корпус наукової літератури (181 джерело), що підтверджує його ґрунтовність і комплексний характер. У списку використаних джерел поєднано як базові теоретико-правові праці, так і прикладні напрацювання, завдяки чому забезпечено збалансований розгляд як теоретичних, так і практичних вимірів порушеної проблематики. Окрему увагу приділено аналізу наукових позицій провідних представників адміністративно-правової доктрини, на підставі чого дисертант розвиває власні підходи, обґрунтовує авторські концепти та визначення, формулює самостійні узагальнення й висновки. Ведучи наукову дискусію з попередніми дослідниками, здобувач демонструє коректне застосування сучасного методологічного інструментарію. Саме системність опрацювання джерел і методологічна виваженість дали змогу авторові досягти поставленої мети, розв'язати визначене наукове завдання та окреслити перспективні напрями вдосконалення адміністративно-правового регулювання антидопінгової діяльності у спорті.

З огляду на викладене є підстави констатувати, що дисертація А.А. Багрія виконана на високому науковому рівні.

2. Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача.

Опрацювання дисертаційної роботи та наукових публікацій А.А. Багрія засвідчує наявність цілісної й логічно вибудованої концепції наукового дослідження, що дозволило автору коректно окреслити мету, об'єкт і предмет, визначити спектр дослідницьких завдань та комплексно розкрити заявлену проблематику. Ключову мету праці здобувач визначає як проведення системного теоретико-правового аналізу адміністративно-правового механізму здійснення антидопінгової діяльності у спорті. За результатами виконаного дослідження ним запропоновано низку науково виважених пропозицій і практичних рекомендацій, спрямованих на удосконалення зазначеного механізму, раціоналізацію діяльності уповноважених суб'єктів та підвищення результативності реалізації державної політики у відповідній сфері.

Сформульовану мету наукової роботи автор належно конкретизував у завданнях, які, у свою чергу, дали змогу чітко визначити об'єкт та предмет дослідження. Зокрема, об'єктом дослідження визначено суспільні відносини, що виникають у сфері спорту, а предметом - адміністративно-правовий механізм здійснення антидопінгової діяльності у спорті.

3. Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях. Дисертаційна робота А.А. Багрія належить до перших по-справжньому ґрунтовних і системних досліджень, підготовлених у період після початку повномасштабної збройної агресії, у яких шляхом узагальнення провідних доктринальних підходів та детального опрацювання міжнародних стандартів і національного адміністративного законодавства всебічно розкрито зміст, внутрішню побудову та специфіку функціонування адміністративно-правового механізму здійснення антидопінгової діяльності у спорті. Автором сформульовано науково виважені пропозиції й прикладні рекомендації, спрямовані на удосконалення зазначеного механізму, раціоналізацію адміністративно-правових інструментів регулювання та підвищення результативності реалізації державної політики у сфері спорту загалом.

За підсумками проведеного дослідження обґрунтовано низку концептуально значущих положень, теоретичних висновків і практико-орієнтованих рекомендацій, а також узагальнень і пропозицій, спрямованих на подальший розвиток і модернізацію адміністративно-правового механізму у відповідній сфері. Одержані результати характеризуються науковою новизною та становлять відчутний внесок у розвиток сучасної доктрини адміністративного права. Зокрема, уперше: запропоновано дефініцію адміністративно-правового механізму реалізації антидопінгової діяльності у спорті; обґрунтовано системний перелік тенденцій еволюції адміністративного законодавства в частині вдосконалення процедур здійснення антидопінгової діяльності; сформовано комплексний перелік характерних ознак (особливостей) відповідного механізму; виокремлено та систематизовано ключові недоліки чинного стану адміністративно-правового регулювання антидопінгової діяльності в Україні.

Окремо слід відзначити удосконалення: теоретичного підходу до оптимізації адміністративно-правового регулювання з урахуванням досвіду США щодо доцільності інкорпорації окремого блоку кримінально-правових приписів, спрямованих проти організаторів допінгу; класифікації юридичних (правових) гарантій здійснення антидопінгової діяльності у спорті; підходів до характеристики видів завдань антидопінгової діяльності; а також аналізу напрямів (форм) її здійснення у спортивній сфері.

Подальшого розвитку у дисертації набули: характеристика позитивних аспектів сучасного стану адміністративно-правового регулювання антидопінгової діяльності у спорті; поглиблений аналіз сутності адміністративно-правового механізму її здійснення; розкриття специфіки напрямів удосконалення адміністративного законодавства у досліджуваній сфері; а також систематизація адміністративно-правового інструментарію, що застосовується в антидопінговій діяльності.

Крім того, у роботі представлено та належно аргументовано низку нових теоретичних підходів, висновків і узагальнень. Важливо підкреслити, що

запропоновані автором висновки мають істотну теоретичну й практичну цінність, оскільки ґрунтуються на комплексному дослідженні адміністративно-правового механізму здійснення антидопінгової діяльності у спорті та створюють належне підґрунтя для подальшого розвитку відповідного нормативного регулювання і правозастосовної практики.

Загалом наукове дослідження, виконане А.А. Багриєм, є результатом його самостійних теоретико-методологічних напрацювань і становить вдалу спробу окреслити найбільш перспективні напрями модернізації та підвищення ефективності адміністративно-правового механізму здійснення антидопінгової діяльності у спорті, зокрема в умовах дії правового режиму воєнного стану.

4. Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Наукові результати, положення та висновки, отримані А.А. Багриєм у межах дисертаційного дослідження, характеризуються належним рівнем доказовості, теоретичною виваженістю та внутрішньою логічною цілісністю. Кожне сформульоване положення спирається на ґрунтовно опрацьований доктринальний фундамент і підкріплюється відповідним фактичним (емпіричним) матеріалом, що забезпечує переконливість аргументації та наукову надійність зроблених узагальнень.

Методологічний каркас дослідження вибудовано на комплексному поєднанні загальнонаукових і спеціально-юридичних методів, зокрема логіко-семантичного, історико-правового, формально-логічного, порівняльно-правового, системно-структурного, а також методів класифікації, групування та прогнозування. Застосування зазначеного інструментарію дало змогу авторові забезпечити коректне досягнення визначеної наукової мети та послідовне вирішення поставлених завдань. У підсумку дисертаційна робота постає як концептуально завершене, внутрішньо узгоджене й актуальне дослідження, яке демонструє продуктивність сучасних методологічних підходів у розв'язанні складних питань адміністративно-правового забезпечення антидопінгової діяльності у спорті.

Реалізація завдань, окреслених у вступі дисертації, ґрунтується на результатах комплексного аналізу широкого кола наукових джерел, що відображають поточний стан і тенденції розвитку вітчизняної правової доктрини. Теоретико-методологічну основу роботи становлять напрацювання представників науки адміністративного права, серед яких доцільно насамперед виокремити таких: Т.М. Акуленко, А.М. Апаров, А.В. Багрій, О.М. Балинська, О.І. Беспалова, С. Д. Білоцький, В. В. Бубліченко, Є.Б. Геллер, С.М. Гусаров, О.В. Джафарова, О.Ю. Дрозд, З.П. Дубінська, В.В. Заборовський, І.В. Зозуля, З.П. Дубінська, В.О. Іванов, М.І. Іншин, Н.В. Камінська, Л.В. Козлова, К.М. Куркова, А.А. Манжула, Р.С. Мельник, О.І. Миколенко, Н.Р. Нижник, А.Я. Палюх, О.Ю. Синявська, К.В. Шкарупа та інші.

Науково-теоретичну основу дисертаційної праці сформовано на основі наукових здобутків фахівців у галузях філософії, педагогіки, загальної теорії держави і права, конституційного права, адміністративного права та суміжних правових наук.

Нормативну основу дисертаційного дослідження становлять Конституція України, міжнародні нормативно-правові акти, ратифіковані Україною, а також закони України та підзаконні нормативно-правові акти, які визначають адміністративно-правовий механізм здійснення антидопінгової діяльності у спорті.

Емпіричну основу дисертаційної роботи складають узагальнені матеріали практичної діяльності суб'єктів здійснення антидопінгової діяльності у спорті, офіційна статистична інформація, а також довідкові, рейтингові та енциклопедичні джерела.

Таким чином, наявні усі підстави резюмувати, що результати дисертаційного дослідження А. А. Багрія, представлені до захисту, виконані на високому методологічному рівні. Вони характеризуються науковою виваженістю, глибокою аргументованістю, внутрішньою логічною узгодженістю та переконливістю отриманих висновків.

5. Теоретичне і практичне значення результатів дослідження.

Сформульовані та аргументовані в дисертації теоретичні положення, висновки, пропозиції та рекомендації мають як теоретичний, так і прикладний зміст, що підтверджується актами про впровадження результатів дисертаційного дослідження (подані у додатках до дисертації), які можуть бути використані: у науково-дослідній сфері (як основа для подальших наукових досліджень проблем адміністративно-правового механізму здійснення антидопінгової діяльності у спорті); у правотворчій діяльності (у процесі уточнення і внесення змін до чинних законів та підзаконних нормативно-правових актів, а також під час розробки проектів відповідних нормативно-правових актів, що в цілому сприятиме покращенню адміністративно-правового регулювання здійснення антидопінгової діяльності у спорті); у правозастосовній діяльності (з метою підвищення ефективності практичного виконання завдань і функцій адміністративно-правового механізму здійснення антидопінгової діяльності у спорті); в освітньому процесі (у вищих юридичних навчальних закладах під час викладання навчальних дисциплін «Адміністративне право», «Конституційне право», «Спортивне право», при підготовці робочих програм і планів, написанні підручників, навчальних посібників, курсів лекцій, проведенні семінарських занять із зазначених дисциплін).

6. Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому. Дисертаційне дослідження А.А. Багрія підготовлено державною мовою та вирізняється чітко вибудованою, науково вмотивованою структурою, яка відповідає вимогам, визначеним Міністерством освіти і науки України. Така логіко-структурна організація забезпечила можливість здійснити глибокий, послідовний і комплексний аналіз проблематики, окресленої метою та завданнями роботи. Автор коректно сформулював мету дослідження, належним чином конкретизував завдання та застосував релевантний методологічний інструментарій для їх реалізації. Поставлені завдання послідовно розкрито в основному тексті дисертації та відображено у підсумкових висновках.

Структур дисертація містить анотацію, перелік публікацій здобувача, зміст, вступ, три розділи, структуровані на десять підрозділів, висновки, список

використаних джерел і додатки.

В анотації стисло викладено ключові положення та результати дослідження українською й англійською мовами, а також подано перелік праць здобувача, у яких оприлюднено основні наукові здобутки, отримані за темою дисертації.

У вступі належним чином обґрунтовано актуальність обраної тематики, висвітлено ступінь її наукової розробленості та окреслено зв'язок роботи з відповідними науковими програмами, планами й тематикою досліджень. Окрім цього, визначено мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, охарактеризовано застосовані методи наукового пізнання, описано емпіричну та нормативно-правову базу, розкрито наукову новизну одержаних результатів, наведено відомості про апробацію основних положень дисертації та представлено загальну логіку її структурної побудови.

У кожному із розділів і підрозділів дисертаційної роботи містяться результати, що становлять інтерес для науки адміністративного права. Так, у першому розділі «Теоретико-правові засади антидопінгової діяльності у спорті» дисертант формулює авторське поняття та дає характеристику сутності державної політики із запобігання та протидії використанню допінгу у спорті як об'єкта адміністративно-правового дослідження; деталізує правову природу і види завдань, принципів та напрямів реалізації державної політики із запобігання та протидії використанню допінгу у спорті як об'єкта адміністративно-правового дослідження; розкриває переваги та недоліки адміністративно-правового регулювання антидопінгової діяльності у спорті; визначає систему суб'єктів здійснення антидопінгової діяльності у спорті.

Другий розділ роботи «Загальна характеристика адміністративно-правового механізму антидопінгової діяльності у спорті» присвячений аналізу адміністративно-правового механізму здійснення антидопінгової діяльності у спорті; характеристиці адміністративно-правового інструментарію здійснення антидопінгової діяльності у спорті; з'ясуванню особливостей адміністративних процедур здійснення антидопінгової діяльності у спорті; дослідженню правових

гарантій здійснення антидопінгової діяльності у спорті.

У третьому розділі роботи «Шляхи удосконалення здійснення антидопінгової діяльності у спорті» дисертантом досліджено особливості позитивного зарубіжного досвіду адміністративно-правового регулювання антидопінгової діяльності, а також розробці законодавчих пропозицій щодо подальшого розвитку адміністративного законодавства в частині удосконалення адміністративно-правового механізму здійснення антидопінгової діяльності у спорті.

Після кожного розділу, а також у підсумковій частині дисертаційного дослідження, автором сформульовано висновки, у яких ґрунтовно узагальнено результати розгляду відповідних питань. Ці висновки повністю корелюють із отриманими науковими результатами, підкріплені належною доказовою базою та відзначаються високим рівнем наукової достовірності. У цілому зміст роботи демонструє виважений, системний і методологічно вмотивований підхід до формування аргументованого та логічного викладу матеріалу, що дозволило дисертанту послідовно та аргументовано обґрунтувати власне бачення широкого кола дискусійних питань, пов'язаних із визначенням концептуальних засад подальшого вдосконалення адміністративно-правового регулювання антидопінгової діяльності у спорті.

Отже, можна обґрунтовано констатувати, що дисертаційна робота А. А. Багрія відповідає встановленим вимогам до кваліфікаційних наукових досліджень і становить завершене, цілісне та самостійне наукове дослідження. Його результати спрямовані на розв'язання актуального наукового завдання - розкриття змісту та узагальнення особливостей адміністративно-правового механізму здійснення антидопінгової діяльності у спорті. На цій основі автором детально проаналізовано специфіку державної політики із запобігання та протидії використанню допінгу у спорті як об'єкта адміністративно-правового дослідження, а також охарактеризовано адміністративно-правові інструменти, механізм та процедури реалізації антидопінгової діяльності у спорті. У результаті проведеного дослідження сформульовано науково обґрунтовані

висновки й практичні рекомендації, спрямовані на вдосконалення адміністративного законодавства та підвищення ефективності його застосування, зокрема шляхом розроблення системних пропозицій щодо подальшого розвитку адміністративно-правового регулювання антидопінгової діяльності у спорті. Мета дослідження повністю досягнута, поставлені завдання виконані у повному обсязі.

7. Повнота викладу в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Основні результати, висновки та пропозиції, отримані за підсумками дисертаційного дослідження, відображено у п'яти наукових статтях, опублікованих у фахових виданнях України та зарубіжних наукових періодичних виданнях, а також у двох тезах доповідей, представлених на науково-практичних конференціях. Зміст зазначених публікацій свідчить про повне та послідовне висвітлення в них основних наукових положень дисертації, що охоплюють результати, отримані в усіх трьох її розділах.

Відтак, можна зробити обґрунтований висновок, що наукові результати, висновки й рекомендації, сформульовані в дисертаційній роботі, пройшли належну апробацію, а здобувач у повному обсязі виконав вимоги, установлені Міністерством освіти і науки України до кваліфікаційних наукових праць.

8. Оформлення дисертаційної роботи. Дисертаційне дослідження А.А. Багрія загалом відповідає встановленим критеріям, що висуваються до кваліфікаційних наукових праць. Зміст анотації та автореферату є коректно співвіднесеним із ключовими положеннями дисертації, що підтверджує концептуальну єдність роботи та послідовність наукового викладу. Дослідження має чітко структуровану логіко-композиційну побудову: матеріал подано системно, забезпечено необхідні смислові переходи між структурними елементами, а їх розміщення відповідає принципу наукової градації. Кожний розділ завершується належно аргументованими висновками, які віддзеркалюють основні результати проведеного аналізу. Загальна архітектоніка праці є внутрішньо узгодженою, цілісною та раціонально вибудованою, кореспондує

меті, завданням і предмету дослідження, що дозволило авторів системно розкрити весь спектр заявлених наукових проблем.

Дисертацію викладено державною мовою з дотриманням вимог наукового стилю. Текст характеризується чіткістю викладу, логічною впорядкованістю аргументації та відсутністю надмірно ускладнених мовних конструкцій, що підвищує доступність сприйняття як для фахової аудиторії, так і для ширшого кола читачів. Зміст роботи засвідчує належний рівень професійної підготовки здобувача, його ґрунтовну обізнаність у теорії адміністративного права, сучасних доктринальних підходах, а також у масиві національного та міжнародного нормативного регулювання. Сформульовані висновки й пропозиції є внутрішньо мотивованими, належно обґрунтованими та підтверджують самостійність проведеного дослідження. Значна частина отриманих результатів має ознаки наукової новизни, вирізняється оригінальністю підходів і сприяє подальшому розвитку доктрини адміністративного права, зокрема через критичне переосмислення окремих усталених теоретичних положень.

9. Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації на практиці. Результати дисертаційного дослідження А. А. Баґрія мають практичну цінність і можуть бути використані у навчальному процесі закладів вищої освіти юридичного спрямування, при здійсненні науково-дослідної діяльності в наукових установах, під час підготовки наукових статей, монографій, а також у процесі планування та реалізації подальших досліджень у відповідному науковому напрямі.

10. Відсутність порушень академічної доброчесності. За підсумками аналізу змісту дисертаційної роботи є підстави констатувати, що її автор у повному обсязі дотримався засад і стандартів академічної доброчесності. У тексті належним чином оформлено посилання на нормативно-правові акти, наукові джерела та праці інших дослідників, що забезпечує коректну атрибуцію при використанні ідей, положень, результатів і фактологічного матеріалу. Автор послідовно й коректно відобразив відомості про власні наукові результати,

застосований методологічний інструментарій та підходи, використані у дослідженні. Ознак академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації або інших порушень принципів академічної доброчесності у дисертаційному дослідженні не встановлено.

Отже, обґрунтовано зробити висновок, що дисертаційна робота А.А. Багрія є цілісним, самостійним і завершеним комплексним науковим дослідженням, у межах якого автор повно й всебічно розкрив заявлену тематику, досяг визначеної мети та результативно вирішив сукупність наукових завдань, сформульованих у дослідницькій концепції. Проведений аналіз змісту й структурної побудови дисертації дає підстави для її загалом позитивної оцінки. Представлене дослідження відповідає встановленим вимогам до кваліфікаційних наукових праць як за змістовими параметрами, так і за рівнем наукового оформлення.

11. Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача. Загалом позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження А.А. Багрія, слід водночас звернути увагу на окремі аспекти, що мають дискусійний характер і, на нашу думку, потребують додаткового роз'яснення та наукового обґрунтування під час захисту роботи:

1. Видається доцільним зауважити, що в поданій науковій роботі понятійно-категоріальний апарат ключових термінів, які становлять теоретичну основу адміністративно-правового регулювання антидопінгової діяльності у спорті, сформульовано недостатньо повно та системно. Запропоновані автором дефініції мають переважно фрагментарний характер і не вибудовують цілісної концептуальної рамки дослідження. На наш погляд, наукову вагу роботи посилює подання розгорнутого переліку базових понять із чітким розмежуванням їх змісту та взаємозв'язків, що забезпечило б глибше і послідовніше розкриття заявленої проблематики.

2. У підрозділі 1.2 «Завдання, принципи та напрями антидопінгової діяльності у спорті» та підрозділі 2.4 «Правові гарантії здійснення антидопінгової діяльності у спорті» автор ґрунтовно охарактеризував низку базових теоретичних категорій, запропонувавши логічні класифікації завдань,

принципів, напрямів і гарантій. Водночас, для досягнення більшої теоретичної завершеності та концептуальної визначеності доцільним видається окремо сформулювати й обґрунтувати перелік функцій антидопінгової діяльності у спорті. Така деталізація сприяла б комплекснішому науковому розумінню змісту досліджуваного явища та підвищила б пояснювальний потенціал запропонованих положень.

3. У підрозділі 2.2 «Адміністративно-правовий інструментарій здійснення антидопінгової діяльності у спорті» наведено надмірно розширений перелік адміністративно-правових інструментів, що подекуди ускладнює сприйняття логіки викладу та виокремлення ключових елементів механізму. На нашу думку, методологічно виправданим було б систематизувати зазначені інструменти за чітко визначеним критерієм узагальнення (наприклад, на загальні й спеціальні, або на нормативні, організаційні, контрольні та юрисдикційні) з акцентом на тих, що мають визначальне значення для адміністративно-правового механізму антидопінгової діяльності. Такий підхід забезпечив би більшу структурованість, підвищив аналітичну цінність підрозділу та посилив аргументаційну переконливість висновків.

4. Судова практика у дослідженні окреслена переважно в загальних рисах, без належної деталізації та комплексного розбору релевантних правових позицій. Видається доцільним у межах окремого підрозділу здійснити ґрунтовніший аналіз конкретних судових рішень, які стосуються публічно-правових аспектів антидопінгової діяльності (процедурних гарантій, стандартів доказування, повноважень суб'єктів, порядку оскарження тощо). Це дозволило б не лише підкріпити теоретичні положення практичними прикладами, а й надати більш переконливе обґрунтування запропонованим напрямам удосконалення адміністративно-правового механізму у досліджуваній сфері.

5. Одним із безумовно сильних аспектів дисертаційного дослідження є формулювання пропозицій щодо вдосконалення адміністративно-правового регулювання антидопінгової діяльності у спорті, спрямованих на

систематизацію відповідного нормативного масиву. Разом із тим, попри актуальність і своєчасність таких пропозицій, у роботі переважає загальне бачення концептуальних засад оптимізації без достатньо розгорнутої конкретизації самої концепції, її внутрішньої структури та послідовності практичної реалізації. Зокрема, наукову й прикладну цінність результатів посилено б подання чіткої послідовності імплементації: етапів, інституційних відповідальних суб'єктів, очікуваних правових результатів і критеріїв оцінювання ефективності запропонованих змін.

Узагальнюючи викладене, слід зазначити, що наведені зауваження мають переважно дискусійний характер і стосуються окремих аспектів проблематики, які залишають простір для подальших наукових пошуків. Водночас вони жодним чином не зменшують наукової цінності та високої оцінки дисертаційної роботи, яка вирізняється самостійністю, науковою оригінальністю, теоретичною глибиною та практичною спрямованістю. Представлене дослідження є завершеною комплексною науковою працею, що пропонує нове бачення вирішення важливого наукового завдання у сфері адміністративного права. Висновки, узагальнення та рекомендації автора становлять вагомий внесок у розвиток сучасної доктрини адміністративного права, а наявність спірних моментів підкреслює складність теми й підтверджує творчий, самостійний характер авторського підходу.

ЗАГАЛЬНИЙ ВИСНОВОК

Дисертаційне дослідження Андрія Андрійовича Багрія містить методологічно вивірені та практично значущі результати, що розв'язують актуальну наукову проблему у сфері адміністративного права. Наукова робота є самостійною кваліфікаційною працею, виконаною автором особисто. У ній сформульовано нові доктринальні положення та теоретико-правові висновки, які істотно збагачують науковий доробок галузі. Структура й зміст дисертації

